

Bruxelles, 19. studenoga 2025.
(OR. en)

15663/25

FISC 331
ECOFIN 1554

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPRez
Datum primitka:	19. studenoga 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 695 final
Predmet:	IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU o evaluaciji Direktive Vijeća 2011/16/EU o administrativnoj suradnji u području izravnog oporezivanja.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 695 final.

Priloženo: COM(2025) 695 final

Bruxelles, 19.11.2025.
COM(2025) 695 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

**o evaluaciji Direktive Vijeća 2011/16/EU o administrativnoj suradnji u području
izravnog oporezivanja.**

{SWD(2025) 365 final}

1. Uvod

EU se i dalje zalaže za odlučniju borbu protiv prekogranične porezne prijevare, utaje ili izbjegavanja plaćanja poreza kako bi se pobrinuo za uredno plaćanje poreza u EU-u. Za to je potrebna djelotvorna suradnja poreznih uprava država članica.

Pravila o izravnom oporezivanju uglavnom se uređuju na nacionalnoj razini, zbog čega poduzeća koja posluju u globaliziranom gospodarstvu imaju više prilika za iskorištavanje nedosljednosti među pravilima kako bi preusmjerila dobit i izbjegla oporezivanje, čime štete poreznim osnovicama drugih zemalja. Sve veća mobilnost ljudi i kapitala pojedincima je olakšala rad i ulaganje u drugim državama članicama EU-a. Taj promjenjivi kontekst trajni je izazov za porezne uprave jer su porezni obveznici u EU-u obično dužni prijaviti globalni dohodak u svojoj državi boravišta. U tim okolnostima nacionalne porezne uprave ne mogu učinkovito djelovati same, stoga je potrebna suradnja na razini EU-a.

Od donošenja Direktive 2011/16/EU (DAC ili [DAC1](#)) državama članicama na raspolaganje su stavljeni detaljni usklađeni instrumenti za učinkovitu suradnju u području izravnog oporezivanja. Među njima su razmjena informacija (na zahtjev, automatska i spontana) te drugi instrumenti suradnje (prisutnost u upravnim uredima ili tijekom upravnih istražnih radnji, usporednih nadzora i zajedničkih revizija).

Uvođenje **automatske razmjene informacija**, tj. sustavno priopćavanje unaprijed definiranih informacija porezne uprave jedne države članice poreznoj upravi druge države članice bez prethodnog zahtjeva, **jedno je od najznačajnijih postignuća u području administrativne suradnje**.

EU je u tom smislu predvodnik, a od 1. siječnja 2015. automatski se razmjenjuju informacije o pet kategorija dohotka i kapitala, tj. dohotku od nesamostalnog rada, mirovinama, naknadama direktora, proizvodima životnog osiguranja te vlasništvu nad nekretninama i dohotku od imovine i imovinskih prava (DAC1)¹. To su informacije koje bi porezna tijela u načelu trebala imati u svojim sustavima i koje su im više ili manje lako dostupne. U skladu s razvojem u međunarodnom kontekstu, područje primjene automatske razmjene informacija u okviru DAC-a u međuvremenu je prošireno na (i) informacije o financijskim računima (DAC2)², (ii) porezna mišljenja s prekograničnim učinkom i prethodne sporazume o transfernim cijenama (DAC3)³, (iii) izvješća po zemljama (DAC4)⁴, (iv) prekogranične aranžmane o kojima se izvješćuje i koji upućuju na moguće izbjegavanje plaćanja poreza) (DAC6)⁵, (v) dohodak ostvaren korištenjem platformi (DAC7)⁶ i (vi) kriptoimovinu i elektronički novac (DAC8)⁷. Zahvaljujući drugim izmjenama porezna tijela dobila su pristup određenim informacijama o sprečavanju pranja novca (DAC5), a

¹ Prva automatska razmjena informacija na temelju DAC-a 1 do 30. lipnja 2015. za 2014.

² Prve razmjene na temelju DAC-a 2 do 30. rujna 2017. za 2016.

³ Prve razmjene na temelju DAC-a 3 do 30. rujna 2017., središnji direktorij u upotrebi od siječnja 2018.

⁴ Prve razmjene na temelju DAC-a 4 do 30. lipnja 2018. za 2016.

⁵ Prve razmjene na temelju DAC-a 6 do 31. kolovoza 2020.

⁶ Prva razmjena na temelju DAC-a 7 do 29. veljače 2024. za 2023.

⁷ Prva razmjena na temelju DAC-a 8 do 30. rujna 2027. za 2026.

područje primjene automatske razmjene informacija prošireno je na licencijske naknade, neskrbničke dividende i porezna mišljenja s prekograničnim učinkom koja se odnose na fizičke osobe. Posljednjom izmjenom ([DAC9](#))⁸ predviđena je razmjena informacija propisana [Direktivom o drugom stupu](#).

Proširenje područja primjene automatske razmjene informacija nakon DAC-a 1 povezano je s uvođenjem **usklađenih obveza izvješćivanja** za određene kategorije subjekata (npr. financijske institucije, multinacionalna poduzeća, porezni posrednici, operateri digitalnih platformi) koji su dužni razmjenjivati informacije sa svojim poreznim upravama kako bi ih one mogle razmjenjivati međusobno. Informacije se među državama članicama razmjenjuju pomoću **zajedničkih informatičkih shema i zajedničkih informatičkih infrastruktura** koje pruža Komisija i kojima se jamče povjerljivost i privatnost. Iako se informacije uglavnom razmjenjuju na bilateralnoj osnovi, informacije na temelju DAC-a 3, DAC-a 6 i DAC-a 8 razmjenjuju se preko središnjeg direktorija kojem imaju pristup sve države članice.

2. Zaključci evaluacije

Člankom 27. DAC-a propisuje se da je Europska komisija dužna svakih pet godina od 1. siječnja 2013. Europskom parlamentu i Vijeću podnijeti izvješće o njegovoj primjeni.

Krajem 2017. Komisija je objavila [prvo višegodišnje izvješće o DAC-u](#). U prosincu 2018. uslijedilo je [izvješće o automatskoj razmjeni informacija](#). Komisija je 2019. objavila prvu sveobuhvatnu [evaluaciju](#) DAC-a za razdoblje od 2013. do 2017. Glavni zaključci te evaluacije pokazali su (i) da su odredbe DAC-a provedene, ali da nisu sve mjere provedene djelotvorno, (ii) da se razmjenom informacija na temelju DAC-a znatno povećala količina podataka dostupnih poreznim upravama, ali njihova sposobnost upravljanja tim podacima nije se razvijala istim tempom, i (iii) da je procjena koristi bila iznimno ograničena zbog nedostatka statističkih podataka.

Drugo izvješće o evaluaciji obuhvaća razdoblje od **2018. do 2023.** Potkrijepljeno je pratećim radnim dokumentom službi ([SWD](#)), koji se temelji na zaključcima vanjske [studije](#), rezultatima javnih i ciljanih savjetovanja koja je provela Komisija, podacima koje su dostavile države članice i drugim informacijama kao što su rezultati relevantnog rada obavljenog u okviru Komisijina programa Fiscalis.

Područje primjene ove evaluacije odnosi se na sve izmjene **DAC-a do DAC-a 6 i uključujući njega**. Za DAC7 navedene su samo kvalitativne informacije jer su prve relevantne informacije razmijenjene tek u veljači 2024., pa potpune statističke informacije još nisu dostupne. U evaluaciji se ne uzimaju u obzir kasnije izmjene DAC-a. Osim toga, zbog izmjena članka 27. stavka 2. DAC-a uvedenih DAC-om 8 trenutna evaluacija obuhvaća i relevantnost obilježja DAC-a 6 za razmjenu informacija o potencijalno štetnim prekograničnim aranžmanima.

U evaluaciji je zaključeno da je DAC **čvrst, promjenjiv i relativno prilagodljiv pravni okvir** koji olakšava **blisku administrativnu suradnju** poreznih tijela država članica. Općenito, njegovi mehanizmi **djelotvorno** su i **učinkovito** pridonijeli jačanju sposobnosti država članica za borbu protiv porezne prijevare, utaje i izbjegavanja plaćanja poreza. Okvir za suradnju predviđen DAC-

⁸ Prva razmjena na temelju DAC-a 9 od 1. prosinca 2026. za 2024.

om učinkovito funkcionira, ali iziskuje **velike napore i ulaganja** raznih dionika, posebno poreznih tijela država članica i poduzeća. DAC je općenito **usklađen** s drugim relevantnim inicijativama EU-a i međunarodnim inicijativama, pruža **dodanu vrijednost EU-a** u usporedbi s nacionalnim ili bilateralnim rješenjima te je i dalje vrlo **relevantan** kao intervencija politike.

U nastavku je prikazan pregled **glavnih rezultata** evaluacije svakog od pet kriterija za bolju regulativu.

Djelotvornost

U evaluaciji je zaključeno da je DAC-om olakšana razmjena **velikih količina informacija koje porezna tijela sve više usklađuju i upotrebljavaju** za potrebe procjene rizika i kontrole te za poticanje dobrovoljnog ispunjavanja poreznih obveza, što pozitivno utječe na porezne osnovice i prihode država članica.

Pravodobnost, potpunost i kvaliteta informacija tri su glavna pokretača učinkovitosti jer utječu na sposobnost država članica da koriste primljene informacije. Analiza pokazuje da su informacije dobivene razmjenama na temelju DAC-a 1 i DAC-a 2 općenito pravodobne, potpune i kvalitetne, zbog čega porezna tijela bolje mogu pratiti prekogranične aktivnosti.

Iako se informacije na temelju DAC-a 3 i DAC-a 4 uglavnom razmjenjuju na vrijeme, nisu uvijek potpune, pri čemu su poseban problem nepotpuni porezni identifikacijski brojevi i nedostatne pojedinosti u sažecima prethodnih poreznih mišljenja s prekograničnim učinkom. Utvrđeni su i određeni problemi u smislu kvalitete i potpunosti informacija na temelju DAC-a 6.

Učinkovitost

DAC pokazuje pozitivan omjer troškova i koristi, pri čemu su **troškovi povezani s njim razmjerni ostvarenim koristima**.

Godišnji ponavljajući troškovi prilagodbe i administrativni troškovi povezani s DAC-om procjenjuju se na približno **646 milijuna EUR** za sve dionike (tj. privatne dionike i porezna tijela).

Velik dio administrativnih troškova snose poduzeća (**604 milijuna EUR**), a najveći udio odnosi se na obveze izvješćivanja na temelju DAC-a 2 (**550 milijuna EUR**). Godišnji troškovi za porezna tijela iznose otprilike **42 milijuna EUR**, od čega je veći dio povezan s automatskom razmjenom informacija. Za porezna tijela najviši troškovi nastaju primjenom DAC-a 1 i DAC-a 2.

Procjenjuje se da ukupne **koristi** DAC-a iznose oko **6,8 milijardi EUR godišnje**.

Naime, prema središnjim procjenama automatska razmjena informacija na temelju DAC-a 1 i DAC-a 2 godišnje će ostvariti otprilike 1,2 milijarde EUR poreznih olakšica u EU-u, a na temelju DAC-a 4 ostvaruju se dodatni porezni prihodi u iznosu od 5,6 milijardi EUR. Te koristi pogoduju nacionalnim poreznim tijelima.

Usklađenost

U evaluaciji je zaključeno da je DAC **općenito** usklađen s **drugim relevantnim inicijativama EU-a** i da dopunjuje ciljeve drugih mjera EU-a za sprečavanje pranja novca i financiranje terorizma ([Direktiva o SPN-u](#)) i prijevare povezane s PDV-om ([Uredba Vijeća \(EU\) br. 904/2010](#)). Osim toga, napominje se da bi se mogle istražiti daljnje sinergije s tim mjerama.

DAC je **općenito usklađen** i sa standardima izvješćivanja i razmjene informacija razvijenima na **međunarodnoj razini**. Zahvaljujući tomu države članice primjenjuju dosljedan pristup u ispunjavanju međunarodnih poreznih obveza. Budući da je usklađen s međunarodnim standardima, DAC olakšava integraciju u širu međunarodnu poreznu suradnju, čime se povećava djelotvornost borbe protiv utaje i izbjegavanja poreza na globalnoj razini.

Dodana vrijednost EU-a

DAC pruža **znatnu dodanu vrijednost EU-a** jer se u okviru njega uspostavlja usklađen okvir za poreznu suradnju čiji područje primjene i djelotvornost nadilaze druga postojeća nacionalna ili bilateralna rješenja.

Prvo, DAC olakšava sveobuhvatnu razmjenu podataka među svim državama članicama na način koji je u potpunosti usklađen s [Općom uredbom o zaštiti podataka](#) (OUZP).

Drugo, zbog obveze automatske razmjene informacija propisane DAC-om sve države članice imaju pristup ključnim poreznim informacijama. Time se znatno smanjuju mogućnosti za strategije izbjegavanja poreza kojima se iskorištavaju razlike među nacionalnim poreznim sustavima te se povećava transparentnost u cijelom EU-u.

Treće, zajednička informatička infrastruktura uspostavljena na temelju DAC-a pojednostavnjuje postupke razmjene te smanjuje administrativno opterećenje, troškove i neučinkovitosti povezane s bilateralnim sporazumima. Tim se mehanizmom jača i uzajamno povjerenje i suradnja među poreznim tijelima.

Naposljetku, DAC omogućuje koordinirani pristup provedbi i primjeni međunarodnih standarda, čime se štiti funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Relevantnost

DAC je i dalje **vrlo relevantan i ključan** za borbu protiv utaje poreza, izbjegavanja poreza i agresivnog poreznog planiranja jer je riječ o fleksibilnom instrumentu koji omogućuje integraciju novih područja za suradnju i nove razmjene informacija u slučaju potrebe.

Kako gospodarstva postaju sve povezanija, pojavljuju se novi poslovni modeli i širi se broj digitalnih platformi, a tradicionalni porezni sustavi suočavaju se s novim preprekama u praćenju prihoda i osiguravanju usklađenosti. Zahvaljujući stalnom uvođenju novih komponenti, kao što je DAC7, koji se odnosi na dohodak ostvaren korištenjem digitalnih platformi, ili DAC8, kojim se osigurava transparentnost u području kriptoinovine, Direktiva je i dalje relevantna i djelotvorna u pitanjima suvremene gospodarske stvarnosti.

Nadalje, budući da je usklađen s globalnim standardima, ciljevi DAC-a dopunjuju međunarodna nastojanja u stvaranju ravnopravnih uvjeta za globalno ispunjavanje poreznih obveza. Na taj se način DAC-om poboljšava borba protiv izbjegavanja i utaje poreza država članica EU-a, ali se i jača položaj EU-a u globalnoj poreznoj politici.

3. Stečena iskustva

U evaluaciji su istaknuta sljedeća stečena iskustva.

Pravni okvir DAC-a pouzdan je, ali fragmentiranost primjene u EU-u povećava administrativno opterećenje za poduzeća

U evaluaciji se zaključuje da je pravni okvir DAC-a pouzdan, ali da je zbog čestih izmjena od 2011. pravni tekst postao složeniji i manje jasan korisnicima.

Trenutačna evaluacija prva je prilika za detaljnu analizu DAC-a 6. Na to se i odnosila većina odgovora dionika. Privatni dionici i porezna tijela podjednako se slažu da je DAC6 dio DAC-a koji je najteže provesti zbog složenosti i mogućnosti za različita tumačenja u državama članicama. Neki bi se problemi s vremenom mogli smanjiti (npr. prekomjerno izvješćivanje i nedovoljno izvješćivanje), ali nije vjerojatno da će potpuno nestati zbog neusklađenosti poreznih politika u EU-u. Treba napomenuti i da su neke odredbe (npr. „ispitivanje osnovne koristi” i neka obilježja) sastavljene općenito kako bi se dostatno obuhvatili svi potencijalno štetni prekogranični aranžmani. To stvara poteškoće u tumačenju i za države članice i za posrednike, što dovodi do nedosljedne primjene DAC-a, a time i do pitanja pravne sigurnosti i ravnopravnih uvjeta, a to pak povećava administrativno opterećenje. Europski revizorski sud u tematskom izvješću iz studenog 2024. pod naslovom „[Borba protiv štetnih poreznih režima i poreznih i izbjegavanje plaćanja poreza na dobit](#)” također je naglasio nedosljednu primjenu DAC-a 6. Naposljetku, poslovni dionici, a u manjoj mjeri i porezne uprave smatraju da neka obilježja DAC-a 6 više nisu svrsishodna.

Okvir sankcija za neusklađenost s obvezama izvješćivanja u skladu s DAC-om znatno se razlikuje među državama članicama

Člankom 25.a DAC-a od država članica zahtijeva se da uvedu „djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće sankcije” za neusklađenost pravnih subjekata i fizičkih osoba koji dostavljaju podatke u skladu s DAC-om 2, DAC-om 4 i DAC-om 6.

U tematskom izvješću iz siječnja 2021. pod naslovom „[Razmjena poreznih informacija u EU-u](#)” Europski revizorski sud istaknuo je rizik da sankcije koje primjenjuju države članice nisu dovoljno odvraćajuće kako bi se zajamčila potpuna usklađenost sa zahtjevima za izvješćivanje iz DAC-a 2. Komisija je analizirala sustave sankcija država članica u okviru procjene učinka za DAC 8 i kao dio DAC-a 8 predložila uvođenje minimalnih kazni za kaznena djela u pogledu izvješćivanja. Međutim, Vijeće nije prihvatilo tu izmjenu.

U evaluaciji je zaključeno da je to pitanje i dalje relevantno. Europski revizorski sud u tematskom izvješću iz studenog 2024. slaže se s tim zaključkom. Sud je Komisiji preporučio da pokrene

postupke zbog povrede u slučajevima u kojima postoji dovoljno dokaza da države članice primjenjuju očito neodgovarajući sustav sankcija za kršenja DAC-a 6.

Kvaliteta podataka poboljšala se, ali identifikacija poreznih obveznika za neke razmjene i dalje je problem

Kvaliteta podataka poboljšala se od 2018. do 2023., posebno za DAC1 i DAC2, što je jedno od najvažnijih postignuća od prethodne evaluacije. Kad je riječ o DAC-u 3 i DAC-u 6, glavno je pitanje upotreba apstraktnih podataka primljenih u formatu slobodnog teksta.

Posebno za DAC6, u okviru sheme izvješćivanja nije propisano utvrđivanje trećih zemalja koje sudjeluju u prekograničnom aranžmanu. Stoga je državama članicama teško utvrditi sudjeluju li jurisdikcije izvan EU-a i, ako sudjeluju, koje točno.

Unatoč ostvarenom napretku i dalje postoje problemi s usklađivanjem podataka. U studiji se navodi da se mali postotak podataka (od 5 do 15 % za DAC-ove od 1 do 4) ne može uskladiti. Nemogućnost podudaranja podataka znači da porezne uprave moraju zatražiti ili ručno dostaviti povratne informacije drugim državama članicama. To zahtijeva nerazmjerno velike resurse i troškove te znatno povećava administrativno opterećenje poreznih uprava.

Upotreba podataka raširena je (iako nije sustavna), ali bi uprave trebale snositi veću odgovornost za način na koji se podaci na temelju DAC-a upotrebljavaju

Države članice znatno su povećale upotrebu podataka primljenih na temelju DAC-a u razdoblju evaluacije, ali situacija nije ista za sve DAC-ove. Porezna tijela uvelike upotrebljavaju informacije na temelju DAC-a 1 i DAC-a 2 kako bi utvrdila ili revidirala porezne osnovice ili potvrdila porezne prijave poreznih obveznika, ali podaci razmijenjeni na temelju DAC-a 3, DAC-a 4 i DAC-a 6 prikladniji su za analizu rizika kojom se nastoje otkriti mogući sustavi utaje poreza.

Zabilježeno je povećanje upotrebe primljenih podataka, ali države članice ne prate niti djelotvorno objavljuju rezultate te upotrebe. U izvješću iz 2021. Europski revizorski suda utvrdio je potrebu za povećanjem transparentnosti i vidljivosti postignuća i rezultata ostvarenih na temelju DAC-a. Pozvao je na uspostavu zajedničkog okvira EU-a za praćenje aktivnosti administrativne suradnje kako bi se mogli bolje mjeriti rezultati. Međutim, iako je veća transparentnost poželjna, podrazumijeva se da je teško točno povezati rezultate s podacima primljenima na temelju DAC-a, uglavnom zato što nacionalne porezne uprave podatke ne upotrebljavaju zasebno. Zapravo, podaci se obično kombiniraju i dopunjuju nacionalnim podacima kako bi se dobila potpunija slika situacije poreznog obveznika. Na primjer, procjene rizika koje provode porezne uprave država članica mogu se temeljiti na informacijama iz nacionalnih izvora i više DAC-ova. Sama procjena rizika ne smije dovesti do povećanja poreznih prihoda ili mjerljivih rezultata.

Informatički sustavi razmjene informacija funkcioniraju, ali je za njihovo upravljanje potrebna znatna raspoloživa resursa

Općenito nisu iznesene primjedbe na informacijske sustave koje su Komisija i države članice stavile na raspolaganje. Međutim, učestalost izmjena od 2011. stavila je pritisak na države članice i na dionike pri uspostavi i održavanju sustava izvješćivanja i razmjene informacija.

DAC pruža jedinstveni usklađeni okvir za izvješćivanje, ali svaka država članica mora razviti zasebnu informatičku arhitekturu, što podrazumijeva znatne troškove i resurse za sve dionike. Stoga postoji velik interes za sveobuhvatnu digitalnu transformaciju radi pojednostavnjenja postupaka i smanjenja troškova.

4. Daljnji koraci

Na temelju doprinosa dionika i iskustava stečenih u evaluaciji Komisija će uz savjetovanje s relevantnim dionicima prema potrebi razmotriti ili poduzeti sljedeće mjere za daljnje poboljšanje primjene DAC-a kako bi se njegovi ciljevi mogli u potpunosti ostvariti.

Pojednostavnjenje i dosljedna primjena DAC-a radi smanjenja administrativnog opterećenja

Borba protiv utaje poreza, izbjegavanja poreza i agresivnog planiranja i dalje je prioritet Komisije u kontekstu pravednog oporezivanja i funkcionalnog unutarnjeg tržišta. Međutim, jasnijim, jednostavnijim i usklađenijim okvirom koji se dosljedno tumači i primjenjuje u svim državama članicama poboljšat će se konkurentnost EU-a jer će se smanjiti administrativno opterećenje i povećati pravna sigurnost dionika. U postizanju tih ciljeva pomoći će tri mjere.

Prvo, neophodno je konsolidirati različite pravne tekstove DAC-a kako bi bili jasniji.

Drugo, u kontekstu šireg programa pojednostavnjenja Komisija će procijeniti mogućnost povećanja ukupne unutarnje usklađenosti pravnog okvira DAC-a uklanjanjem mogućih udvostručavanja i nedosljednosti te razmatranjem mogućnosti pojednostavnjenja ili uklanjanja obveza izvješćivanja koje bi mogle biti nepotrebno opterećujuće.

Komisija će pažljivo analizirati i procijeniti potrebu za mogućim izmjenama DAC-a 6, posebno pojašnjenja i pojednostavnjenja postojećih obilježja, pri čemu će voditi računa o tome da ciljevi sustava ostanu stabilni i da ga izmjene ne oslabe. Komisija će istražiti i izvedivost uključivanja u pojednostavnjeni okvir DAC-a načela i koncepata koje je Vijeće temeljito ispitalo u okviru bivšeg prijedloga [UNSHELL-a](#).

Treće, kako bi se smanjile razlike u tumačenju i primjeni DAC-a u državama članicama, Komisija će (u suradnji s državama članicama) osmisliti i objaviti smjernice na razini EU-a o najnovijim izmjenama DAC-a. To će činiti sustavnije za sve buduće izmjene.

Poboljšanje okvira sankcija za DAC

Pouzdan okvir sankcija neophodan je za usklađenost s obvezama izvješćivanja na temelju DAC-a 2, DAC-a 4 i DAC-a 6. Razlike u okviru sankcija koje su uvele države članice mogle bi ugroziti ravnopravne uvjete i dovesti do neujednačene primjene DAC-a u cijelom EU-u.

Zbog toga je Komisija spremna i voljna surađivati s državama članicama u ocjeni postojećih sustava sankcija i utvrđivanju načina na koje bi se oni mogli poboljšati, u skladu s obvezama na temelju zakonodavstva EU-a.

Potpuna identifikacija poreznih obveznika pomoću poreznog identifikacijskog broja EU-a

Potreban je dodatan rad kako bi porezne uprave država članica mogle bolje usklađivati podatke primljene razmjennom informacija i omogućiti automatiziraniju identifikaciju poreznih obveznika. Cilj je postići stopu usklađenosti od 100 %.

Ključna uloga identifikacijskog broja poreznog obveznika u identifikaciji poreznih obveznika znači da treba istražiti koordinirani pristup identifikaciji poreznih obveznika na razini EU-a. Komisija je nedavno pokrenula studiju o mogućem rješenju pitanja poreznog identifikacijskog broja. U njoj će se ocijeniti pravna i tehnička izvedivost te mogući troškovi i koristi uspostave zajedničke oznake (europski porezni identifikacijski broj) na temelju postojećih identifikacijskih brojeva. Osim toga, razmotrit će se mogućnosti uvođenja centraliziranog alata kako bi se poreznim tijelima i gospodarskim subjektima omogućila učinkovitija i automatiziranija provjera europskog poreznog identifikacijskog broja i identiteta poreznog obveznika.

Sustavnija upotreba podataka i poboljšanje sljedivosti

Porezne uprave trebaju sustavnije upotrebljavati podatke primljene na temelju DAC-a za nacionalne porezne postupke. Ako ih ne upotrebljavaju redovito, i dalje snose većinu povezanih troškova, a ne ostvaruju maksimalnu korist.

Neke informacije primljene na temelju DAC-a koriste se za prethodno ispunjavanje poreznih prijava. Takva se upotreba podataka preporučuje i trebalo bi je poticati, ali je za nju potrebno pravodobno primanje visokokvalitetnih podataka i učinkovit mehanizam usklađivanja. Općenito, podaci primljeni na temelju DAC-a trebali bi se automatski unositi u nacionalne sustave analize rizika. Za to su potrebna poboljšanja koncepta nacionalnih sustava analize rizika s obzirom na najbolju praksu te istraživanje tehnika i tehnologija koje omogućuju upotrebu podataka na temelju DAC-a u stvarnom vremenu. To dodatno naglašava kvalitetu informatičke infrastrukture u državama članicama i njihovu sposobnost da podrže takve sustave.

Za poboljšanje procjene rezultata administrativne suradnje u EU-u potrebno je uvođenje pokazatelja i daljnji rad na informiranju javnosti. Komisija će razmotriti kako ojačati obvezu primjene ključnih pokazatelja uspješnosti za mjerenje rezultata direktiva DAC1 – DAC4 dogovorenih na Sastanku na vrhu poreznih uprava Europske unije (TADEUS). Države članice potiču se i da razviju inicijative za informiranje o ulozi i rezultatima administrativne suradnje (posebno automatske razmjene informacija).

Godišnje izvješće o rezultatima administrativne suradnje u području izravnog oporezivanja trebalo bi uključivati sažetu objavu rezultata i učinaka upotrebe razmijenjenih podataka.

Poboljšanje ispunjavanja poreznih obveza i učinkovitosti pomoću digitalne transformacije

Digitalna transformacija važan je pokretač poboljšanja učinkovitosti poreznih uprava. Mogla bi se iskoristiti za daljnje povećanje interoperabilnosti informacijskih sustava kako bi sustavi država članica mogli učinkovito razmjenjivati podatke jedni s drugima i s osobama koje izvješćuju.

Radi pojednostavnjenja i optimizacije postojeće informatičke arhitekture kojom se podupire izvješćivanje i razmjena informacija na temelju DAC-a Komisija bi u budućnosti mogla razmotriti

izvedivost i procijeniti troškove i koristi razvoja centraliziranijeg pristupa. To bi moglo podrazumijevati uspostavu jedinstvene pristupne točke za razmjenu i, eventualno, izvješćivanje o informacijama u skladu s DAC-om. Time bi se zamijenila potreba da porezne uprave često razmjenjuju informacije i omogućila središnja identifikacija subjekata koji podnose izvješća kako bi informacije trebalo dostaviti samo jednom.

Takav središnji sustav mogao bi znatno smanjiti troškove za države članice te za osobe i subjekte koji podnose izvješća jer bi omogućio ekonomiju razmjera i optimizaciju ulaganja u informacijske tehnologije. To bi moglo povećati ukupnu fleksibilnost informatičkog okvira za izvješćivanje i razmjenu jer bi se promjene mogle provesti brže u jedinstvenom okviru nego u informatičkom okviru 27 država članica. To bi moglo doprinijeti i postizanju drugih ciljeva povezanih s DAC-om, posebno u smislu poboljšanja kvalitete podataka.

5. Zaključci

DAC je pouzdan pravni okvir koji olakšava razmjenu znatnih količina informacija koje porezna tijela sve više usklađuju i upotrebljavaju (za procjenu rizika i za potrebe kontrole) te potiče porezne obveznike na dobrovoljno ispunjavanje obveza. Djelotvoran je i učinkovit, a troškovi povezani s njim razmjerni su ostvarenim koristima. Općenito je usklađen, ima dodanu vrijednost u usporedbi s nacionalnim i međunarodnim alternativama te je i dalje vrlo relevantan za postizanje svojih ciljeva.

Iako je od prethodne evaluacije ostvaren znatan napredak, još je u nekoliko područja potrebno u kratkom roku poboljšati primjenu DAC-a i smanjiti administrativno opterećenje za poduzeća. To se može postići (i) dobro osmišljenim pojednostavnjenjem (bez ugrožavanja ciljeva DAC-a), (ii) poboljšanjem okvira sankcija povezanog s DAC-om, (iii) olakšavanjem automatskog usklađivanja podataka na temelju DAC-a s nacionalnim podacima i (iv) osiguravanjem dosljedne primjene DAC-a u cijelom EU-u. Trebalo bi nastaviti i s radom na poboljšanju upotrebe podataka i izradi pouzdane i automatske identifikacije poreznih obveznika.

Dugoročno će biti potrebno razmotriti mogućnosti optimizacije informatičkih sustava i boljeg iskorištavanja digitalne transformacije kako bi se poboljšala analiza rizika uz smanjivanje troškova država članica i administrativnog opterećenja poduzeća.